

THE INFLUENCE OF IFRS FOR SMES ON EU LEGISLATION

UTJECAJ MEĐUNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA NA ZAKONODAVNU REGULATIVU EUROPSKE UNIJE

MAMIC SACER, Ivana

Abstract: *This work analyses possible approaches on EU making decision about adopting International financial reporting standards for small and medium sized entities. These approaches are considered through the legal acts of the Union (regulations, directives, decisions, recommendations and opinions). The IFRS for SMEs' impact is considered in connection with the changes of Fourth Council Directive and existence national accounting standards i.e. generally accepted accounting principles.*

Key words: *fourth Council Directive, IFRS for SMEs, national financial reporting standards*

Sažetak: *U radu se analiziraju mogući pristupi odlučivanja Europske unije o usvajanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća. Ovi pristupi odlučivanja razmatraju se kroz zakonodavne instrumente EU (uredbe, direktive, odluke, preporuke i mišljenja). Posebno se razmatra utjecaj MSFI-a za MSP na promjene u IV direktivi EU i na sudbinu nacionalnih računovodstvenih standarda odnosno općeprihvaćenih računovodstvenih načela.*

Ključne riječi: *IV direktiva EU, MSFI za mala i srednja poduzeća (MSFI za MSP), nacionalni standardi financijskog izvještavanja*

Authors' data: Ivana Mamic Sacer, doc. dr.sc., Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, imamic@efzg.hr

1. Uvod

Donošenjem IV direktive EU, još davne 1978. godine, započeo je proces harmonizacije računovodstva odnosno financijskog izvještavanja za područje današnje Europske unije. Tada, ali još uvijek i danas glavni fokus aktualnih računovodstvenih direktiva EU bio je i još uvijek jest zadovoljiti informacijske potrebe kreditora. Ipak, svjedoci smo mnogobrojnih razmišljanja koje dovode u pitanje takvu orijentaciju direktiva. Sada, kada se kao nikada prije najveći naglasak stavlja na mala i srednja poduzeća, pri čemu je poznato kako se njihovi računovodstveni sustavi izvješćivanja uglavnom baziraju na zadovoljavanju potreba banaka kao glavnih izvora financiranja te poreznih uprava u cilju ispunjavanja poreznih obveza, postavlja se krucijalno pitanje, trebaju li direktive EU i dalje biti orijentirane na banke i druge kreditore ili se svrha direktiva treba proširiti i na druge korisnike izvješća. U odgovoru na ovo pitanje umnogome leži i odgovor treba li Europska unija usvojiti Međunarodne standarde financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća odnosno na koji drugi mogući način može izraziti svoj stav. Pitanje je također, kakva će biti sudbina najznačajnije računovodstvene direktive EU – četvrte direktive budući se nakon njezina donošenja već godinama nije radilo na njezinoj suštinskoj reviziji već su se po potrebi donosile tek neke dopune ili izmjene. Dva važna čimbenika promjene smisla ove direktive jesu svakako Uredba EU 1606/2002 kojom se u regulatorni sustav EU izravno unose i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja u cilju reguliranja izvještavanja te pitanje MSFI-a za MSP. Činjenica je da uistinu gospodarstvo EU u najvećem broju čine upravo mala i srednja poduzeća pa se promišljanje o eventualnom uvođenju MSFI-a za MSP čini logičnim za osuvremenjivanje računovodstvenih direktiva EU. Upravo zbog prethodno prikazanih razloga cilj je ovog rada prikazati glavne zakonodavne instrumente Europske unije općenito te ih potom aplicirati na promatrano područje. Nadalje, cilj je ovog rada prikazati moguće načine reagiranja EU po pitanju (ne)usvajanja Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća kako bi se mogli uočiti budući pravci razvoja i korištenja nacionalnih računovodstvenih rješenja.

2. Zakonodavni okvir financijskog izvještavanja Europske unije

Europska unija kao zajednica 27 zemalja članica i tri zemlje kandidatkinje, između ostalih i Republike Hrvatske, usvojila je niz propisa koji uređuju računovodstvenu problematiku. Iako svaka od zemalja članica ima svoje zakonodavstvo kojim uređuje nacionalne računovodstvene propise, kao njihova krovna institucija, Europska unija vodi brigu o različitim područjima računovodstva te ih oblikuje kroz svoje zakonodavne instrumente. Jedno od gesla Europske unije jest da je ona "zajednica temeljena na pravnim propisima (*The EU is based on the rule of law*)".[1] U skladu s tim, pravna stečevina Europske unije koja obuhvaća pravnu regulativu obvezujuću za sve zemlje članice, između ostalih područja, odnosi se i na područje računovodstva i financijskog izvještavanja.[2] Kao što je to vidljivo iz slike 1. prema Ugovoru o EU

zakonodavni instrumenti mogu se podijeliti na: uredbe (regulations), direktive (directives), odluke (decisions) i preporuke (recommendations) i mišljenja (opinions).[3]

Slika 1. Zakonodavni instrumenti Europske unije

Pri tom su uredbe pravni instrumenti opće primjene i u potpunosti obvezujući za sve zemlje članice. Uredbe se obavezno objavljuju u službenom glasilu EU (Official Journal) te se kao takve niti ne unose u nacionalno zakonodavstvo zemalja članica. Direktive također predstavljaju obvezujući instrument, no za razliku od uredbi pojedina nacionalna vlast može odlučiti na koji način (oblik ili metodu) će ih usvojiti u okviru svoje legislative. Uobičajeno se ostavlja određeno vrijeme za primjenu direktiva u pojedine nacionalne akte stoga se direktive i smatraju instrumentom usklađivanja zakonodavstva pojedinih zemalja. Odluke EU predstavljaju još jedno obvezujuće sredstvo, no one su obvezujuće isključivo za one na koje se te odluke i odnose. Neobvezujući akti jesu preporuke i mišljenja. Tijela koja sudjeluju u donošenju ovih pravnih akata jesu Vijeće ministara, Europski parlament i Europska komisija. Posebno važnu ulogu ima Europska komisija jer predlaže zakonske propise koje Vijeće ministara u suradnji s Europskim parlamentom i donosi.

U računovodstvenom smislu posebno je značajno nekoliko računovodstvenih direktiva EU:

- Četvrta direktiva o godišnjim financijskim izvještajima određenih vrsta poslovnih subjekata (*78/660/EEC Fourth Directive on the annual accounts of certain types of companies*),
- Sedma direktiva o konsolidiranim financijskim izvještajima (*83/349/EEC Seventh Directive on consolidated accounts*) te
- Sektorske direktive o godišnjim i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (*86/635/EEC Directive on the annual accounts and consolidated accounts of banks and other financial institutions*) te osiguravajućih društava (*91/674/EEC Directive on the annual accounts and consolidated accounts of insurance Undertakings*) [4].

Navedene direktive donesene su u svrhu usklađivanja najznačajnijih područja računovodstva odnosno financijskog izvještavanja s ciljem zaštite investitora i trećih

strana. No, kako navedene direktive ne predstavljaju jedinstvene standarde obvezujuće za primjenu na području EU, sadržaj navedenih direktiva čine razne alternative (opcije) koje pružaju mogućnost izbora na pojedinim područjima razmatranja. Upravo tim alternativama nastojalo se uvažiti i raznolike specifičnosti pojedinih zemalja dok se s druge strane ustrojavanjem direktiva željelo postići usporedivost informacija na području zemalja EU. Međutim, budući da direktive sadrže mogućnost izbora putem različitih alternativa pokazalo se da njima nije postigla željena razina komparabilnosti i transparentnosti financijskih izvještaja na razini EU. To je posebice važno za ona društva koja izlaze na tržišta kapitala kako bi se potaknula sloboda kretanja kapitala i povećala konkurentnost europskog tržišta. Upravo stoga donesena je i Uredba Europskog parlamenta i vijeća o primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda (1606/2002/EC Regulation on the application of international accounting standards) s početnom obvezom primjene za sve subjekte koji kotiraju na financijskom tržištu EU prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja od 1.1.2005. godine[4]. U proširenoj verziji primjene od 1.1.2007. ova obveza primjene MRS-eva odnosila se i na poduzeća s čijim se dužničkim vrijednosnim papirima trguje na financijskim tržištima bilo koje zemlje članice EU te na poduzeća koja se listaju na tržištima izvan EU i u tu svrhu sastavljaju izvještaje prema drugim međunarodno priznatim standardima. S obzirom na snagu uredbe Međunarodni standardi financijskog izvještavanja objavljeni su u službenom glasilu EU (the *Official Journal of the European Union*). Kako se pojedini MSFI odnosno MRS-evi mijenjaju uslijed procesa konvergencije s američkim standardima financijskog izvještavanja (US GAAP – Američka općeprihvaćena računovodstvena načela), tako i EU usvaja nove standarde te dopunjuje i mijenja postojeće kroz njihove objave u službenom glasilu. Pored prethodno navedene, još je jedna uredba posebno važna. Riječ je o Uredbi o ekvivalentnim mehanizmima (1569/2007/EC *Equivalence mechanism*)[4] koja se odnosi na općeprihvaćena računovodstvena načela (generally accepted accounting principles - GAAP) trećih zemalja (izvan EU) koji se mogu smatrati ekvivalentima MSFI-a. Ova uredba donosi mehanizme kojima se nacionalni GAAP-ovi trećih zemalja mogu smatrati ekvivalentima MSFI-a a koji se koriste za razdoblje od kraja 2008 do kraja 2011.godine tj. do kraja upravo one godine koja se smatra godinom planiranog dovršetka približavanja MSFI-a i US GAAP-ova. Naime, svrha je ove uredbe na neki način olakšati prijelazni period dok se dva najveća seta standarda međusobno ne usklade po najvažnijim pitanjima. U tom cilju, EU će priznavati i korištenje nacionalnih računovodstvenih standarda, ukoliko su usklađeni s MSFI-ima, kako bi se smanjilo vrijeme, troškovi i drugi naponi koji proizlaze iz čestog mijenjanja MSFI-a. Pored navedenih direktiva i uredbi, područje financijskog izvještavanja pokriveno je i drugim povezanim direktivama od kojih je potrebno izdvojiti Direktivu o zakonskoj reviziji (2006/43/EC *Directive on statutory audits*) te XI direktivu o zahtjevima objavljivanja koje se odnose na podružnice (89/666/EEC *Eleventh Directive concerning disclosure requirements in respect of Branches*) kao i druge direktive [4].

3. Analiza mogućeg prihvatanja MSFI-a za mala i srednja poduzeća od strane Europske unije

3.1. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća

Višegodišnja praktična primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja pokazala je da su ovi standardi za većinu poduzeća koja čine gospodarstvo određene zemlje zapravo prekompleksni. Također, pojedine transakcije koje opisuju ovi standardi kod malih i srednjih poduzeća tek se rijetko događaju a pojedini dijelovi koje ovi standardi uređuju čine se nepotrebnima. Dodaju li se problemi koji proizlaze iz učestalih promjena MSFI-a uslijed njihova usklađivanja s Američkim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima čini se opravdanim realiziranje ideje oblikovanja pojednostavljene verzije MSFI-a. U tu svrhu Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Board - IASB) započeo je proces razvijanja Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća (MSFI za MSP) te je u srpnju 2009. godine objavio konačnu verziju standarda.[5] Upravo poduzeća koja nemaju javnu odgovornost i koja objavljuju financijske izvještaje opće namjene za eksterne korisnike (primjerice vlasnike koji nisu uključeni u proces upravljanja poduzećem, sadašnje i potencijalne kreditore te kreditne rejting agencije) čine mala i srednja poduzeća prema definiciji MSFI-a za MSP[6]. Pri tom se pod poduzećima s javnom odgovornošću podrazumijevaju ona poduzeća čijim se dužničkim ili vlasničkim instrumentima trguje na javnim tržištima ili su u postupku njihova izdavanja odnosno koji ih drže za takvu prodaju.

Najznačajnije karakteristike koje proizlaze iz MSFI-a za MSP mogu se prikazati na sljedeći način:

- Područja koja obrađuju MSFI a nisu značajna za mala i srednja poduzeća su izostavljena iz ovih standarda.
- MSFI za MSP uvažava samo jednostavnije opcije računovodstvenih politika za razliku od MSFI-a koji za određena područja nude i mogućnost izbora između više računovodstvenih politika.
- Mnoga načela priznavanja i mjerenja imovine, obveza, prihoda i rashoda su pojednostavljena.
- Zahtjeva se značajno manji broj informacija za objavljivanje.
- MSFI za MSP su pisani jasnije, jednostavnijim jezikom lakšim za prevođenje na nacionalne jezike.
- Usklađivanje s MSFI-ima provodit će se svake treće godine.
- Za obvezu primjene MSFI-a za MSP nije nužna obvezna primjena MSFI-a u nacionalnom zakonodavstvu pojedine zemlje; jedino ograničenje IASB-a odnosi se na primjenu od strane poduzeća koja kotiraju na burzama i financijskih institucija[6].

Glavna zamjerka MSFI-a za MSP jest da ih je razvio IASB koji "sam sebe smatra "standard setter-om" u interesu investitora na tržištima kapitala.[7] Kao i kod MSFI-a, nacionalna zakonodavstva mogu odrediti obvezu primjene MSFI-a za MSP. No, šira primjena ovih standarda na europskom području moguća je i donošenjem stava EU o njihovoj primjeni. Službena odluka o tome još nije donesena. Unatoč tome,

prihvaćanje ili razmatranje o prihvaćanju ovih standarda doseglo je brojku od 60-tak zemalja svijeta te je evidentno da se broj takvih zemalja i dalje povećava.[8]

3.2. *Analiza mogućeg prihvaćanja MSFI-a za MSP od strane Europske unije*

Razmatrajući moguće pristupe odlučivanja potrebno je uzeti u obzir da će se konačna odluka Europske unije zasigurno temeljiti na rezultatima nekoliko provedenih istraživanja koje je provela Europska komisija. Javne konzultacije o reviziji računovodstvenih direktiva Europska komisija je provela u razdoblju od 26. veljače do 30. travnja 2009. godine s ciljem prikupljanja mišljenja o modernizaciji i pojednostavljenju trideset godina starih računovodstvenih direktiva.[9] Ovdje važnu ulogu ima savjetodavno tijelo Europske komisije - Contact Committee. Ovaj odbor je stvoren usvajanjem IV direktive 1978. godine sa zadatkom savjetovanja o potrebi za dodacima ili izmjenama direktive. No, i tada je pitanje kakav će stav zauzeti ovaj odbor spram onih pitanja za koja razmišljanja ispitanika nisu ujednačena. Kome će se prikloniti? Nakon iscrpnih analiza dobivenih rezultata konzultacija svih zemalja članica i nekih koje to nisu, te utvrđivanja najprihvatljivijeg rješenja EU će se odlučiti za ili protiv MSFI za MSP. Prije šest godina, na početku projekta uvođenja MSFI za MSP Europa je bila među prvima koji su podržali taj projekt, no danas se situacija značajno promijenila pa su mnogi promijenili mišljenje o njihovom prihvaćanju.[10] Moguća odluka EU o MSFI za mala i srednja poduzeća može se realizirati na više načina:

1. Jedna od mogućih reakcija EU jest odbijanje usvajanja MSFI-a za MSP kao dijela zakonodavnog okvira računovodstva EU. Ovakvom reakcijom EU ostavlja slobodu izbora zemljama članicama o tome žele li prihvatiti ove standarde za svoje nacionalne regulative. Odnosno, druga mogućnost ove opcije sastoji se u tome da EU sama razvije svoje standarde ili načela koja će se odnositi na MSP kroz njihovo ugrađivanje u direktivu ili na neki drugi način.
2. Donese li EU odluku o obvezivanju svih zemalja članica na primjenu MSFI za MSP tada to može napraviti donoseći određenu uredbu, što znači da takva regulativa postaje obvezujuća za sve zemlje članice bez potrebe mijenjanja njihova nacionalna zakonodavstva. U tom slučaju, moguće je da se odredba o primjeni MSFI-a i MSFI-a za MSP nađe u ingerenciji jedne zajedničke ili dvije samostalne uredbe.
3. Postoji mogućnost da se EU odluči za obvezivanje svih zemalja članica za primjenu MSFI-a za MSP kroz računovodstvene direktive što će za posljedicu imati potrebu zemalja članica da navedenu obvezu usvoje kroz svoje zakonodavstvo. Manje je vjerojatno da će se to dogoditi kroz donošenje sasvim nove direktive dok je veća vjerojatnost da će se promijeniti važeća IV direktiva o godišnjim financijskim izvještajima budući se na njoj temelje i druge računovodstvene direktive. U ovom slučaju, teško je ne otići se dojmom da su male šanse da struktura i sadržaj ove direktive ostanu isti. Čak i da MSFI za MSP ne postanu dio direktiva za očekivati je da će se sadržaj IV direktive morati mijenjati u cilju njihova pojednostavljanja i moderniziranja.

Usvoje li se MSFI za MSP od strane EU, te uvaživši činjenicu kako je EU prihvatila MSFI za potrebe sastavljanja konsolidiranih izvještaja kotirajućih poduzeća doći će do potrebe skraćivanja IV direktive EU. O mogućnosti i potrebi skraćivanja pojedinih dijelova računovodstvenih direktiva raspravljalo se na razini zemalja Europske unije.[11] Moguća skraćena verzija IV direktive obuhvaćala bi sljedeće:

- (1) osnovna načela
- (2) temeljne financijske izvještaje i njihovu osnovnu strukturu
- (3) sadržaj godišnjeg izvješća / izvješća uprave
- (4) zahtjeve objavljivanja i
- (5) zahtjeve o reviziji.[12]

Na ovaj način IV direktiva bi obuhvaćala tek značajnija načela, financijske izvještaje, godišnje izvješće i njihovu strukturu odnosno može se reći kako bi se uloga ove direktive značajno izmijenila i to ne samo formalno već i sadržajno. Detaljnija računovodstvena načela i pravila priznavanja i mjerenja pojedinih stavaka izvještaja nalazili bi se u MSFI-ima odnosno MSFI-ima za mala i srednja poduzeća. Jedini uvjet bi bio da MSFI i MSFI za MSP nisu u suprotnosti sa direktivama. No, i u ovom slučaju postojao bi određen jaz koji bi se odnosio na nedostatak računovodstvenih načela i pravila priznavanja i mjerenja za poduzeća koja imaju javnu odgovornost ali ne sastavljaju konsolidirane izvještaje budući bi se radilo o društvima koji nemaju obvezu primjenjivati MSFI-e ali s obzirom na javnu odgovornost ne ulaze niti u opseg primjene MSFI-a za MSP (tablica 1).

POSTOJEĆA PRIMJENA MSFI-a	
mala, srednja, velika poduzeća za sastavljanje pojedinačnih izvještaja kotirajućih i nekotirajućih poduzeća, te za sastavljanje konsolidiranih izvještaja nekotirajućih poduzeća	IV direktiva, nacionalni standardi, nacionalni GAAP-ovi ili MSFI (po aktima pojedinih zemalja članica)
konsolidirani izvještaji kotirajućih poduzeća	MSFI, Uredba 1606/2002
MOGUĆA PRIMJENA MSFI-a	
poduzeća koja nemaju javnu odgovornost (ne kotiraju na tržištima vlasničkih ili dužničkih instrumenata..)	skraćena verzija IV direktive, MSFI za MSP
kotirajuća poduzeća za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja	MSFI, Uredba 1606/2002
kotirajuća poduzeća za sastavljanje pojedinačnih financijskih izvještaja	?

Tablica 1. Usporedba aktualne i moguće primjene MSFI-a na području Europske unije

To bi dovelo do potrebe za promišljanjem o obveznicima primjene MSFI-a. U tom kontekstu nameće se jedno od područja koje bi se svakako trebalo uskladiti jest pitanje definicije malih i srednjih poduzeća prema EU i prema MSFI za MSP. Sadašnji kriteriji EU za mala i srednja poduzeća temelje se na ukupnoj aktivni,

ukupnim prihodima i broju zaposlenih što nije slučaj u MSFI-ima za MSP. Na kraju, ostaje pitanje kako će EU odlučiti o primjeni standarda za potrebe mikro subjekta budući se smatra kako su MSFI za MSP presloženi za ova poduzeća. Druga mogućnost jest da se iz sadržaja direktiva ne izbace računovodstvena načela i pravila procjene te da direktive i dalje nose svoje temeljno obilježje - baziranje na načelima ("principles-based approach") ali je tada potrebno uskladiti postojeća načela s načelima iz obaju MSFI-a. Uvaživši navedene dileme i moguće probleme, usvoji li Europska unija MSFI-e za MSP na neki od navedenih načina svakako će se trebati intenzivirati suradnja EU i IASB-a kako bi ovi standardi odražavali i specifičnosti zemalja članica EU. Također, potrebno je voditi računa i o tome da će IASB svake tri godine revidirati ove standarde što će značajno utjecati na brzinu mijenjanja računovodstvene regulative u EU. Konačno, potrebno je i konstatirati činjenicu da usvoji li EU MSFI-e za MSP to će dovesti do ukidanja postojećih nacionalnih računovodstvenih standarda ili općeprihvaćenih računovodstvenih rješenja zemalja članica EU. Isto će se dogoditi i s onim zemljama koje usklađuju svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU kako bi postali dio te zajednice. U tom smislu, postavlja se pitanje o budućnosti Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja koji su tek nedavno zaživjeli. Ranija primjena MSFI-a za mala i srednja poduzeća od strane zemalja članica EU nije bez rizika jer može dovesti do podjele internog tržišta. Upravo zato je važno da Europska unija što prije jasno izrazi svoj stav o ovim standardima.

4. Zaključak

Nakon tridesetak godina stabilnosti po pitanju računovodstvenog uređenja, Europska unija nalazi se pred značajnom odlukom o tome hoće li i na koji način usvojiti nedavno objavljene Međunarodne standarde financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća. Već se duže vrijeme raspravljalo o prednostima i nedostacima njihova ne(usvajanja) od strane EU. Međutim, ono što sasvim sigurno jest to da će se, bez obzira na konačnu odluku, računovodstvene direktive EU morati u određenom smislu mijenjati. Zakonodavna regulativa EU odnosi se na instrumente koji obuhvaćaju uredbu, direktive, odluke, mišljenja i preporuke. Na računovodstvenom području posebice je značajna upravo IV direktiva o godišnjim financijskim izvještajima na kojoj počivaju i druge računovodstvene direktive. Pored nje unazad osam godina značajna je i Uredba 16060/2002 koja u zakonodavni sustav EU uvodi i MSFI-e za potrebe sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja za kotirajuća poduzeća. Analizirajući moguće pristupe odlučivanja Europske unije dolazi se do zaključka kako odluka zasigurno neće biti jednostavna budući se i rezultati provedenih konzultativnih istraživanja na nekim područjima prilično razlikuju po pojedinim zemljama članicama. No, usvoji li EU MSFI-e za MSP to se ne bi trebalo dogoditi uvođenjem ovih standarda kroz jednu odredbu već će to imati utjecaja na promjene postojeće regulative. Primjerice, određivanje podjele na mala, srednja i velika poduzeća, strukture i sadržaja IV direktive, ali isto tako utvrđivanja regulative koja bi se odnosila upravo na ona poduzeća koja nisu obuhvaćena niti postojećom

Uredbom 16060/2002 niti MSFI-ima za MSP a to su poduzeća koja imaju javnu odgovornost a koja ne sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje. Ovaj jaz će se trebati premostiti donošenjem odgovarajućeg rješenja upravo za ovakva društva. Isto tako, potrebno je istaknuti kako bi odluka EU o usvajanju ovih standarda bila zapravo revolucionarna odluka jer bi se njome eliminirali nacionalni standardi odnosno nacionalni GAAP-ovi brojnih zemalja koji već duže vrijeme imaju svoju povijest.

8. Literatura

- [1] *Dostupno na:* http://europa.eu/abc/treaties/index_en.htm, *Pristup:* 12-04-2010
- [2] Radebaugh, L.H; Gray, S.J. & Black, E.L. (2006). *International Accounting and Multinational Enterprises*, 6th edition, John Wiley & Sons, Inc., ISBN 0-471-65269-5,, USA
- [3] European Commision. (2008). Consolidated version of the Treaty on the functioning of the European Union, *Official Journal of the European Union*, C 115/47
- [4] European Commision, Internal Market and Services DG.(2009) *Community Accounting Legislation Brochure - Accounting Directives, IAS Regulation, Transparency and Prospectus, Other Directives Dostupno na:* http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/legal_framework/cal_2009_en.pdf
Pristup: 12-04-2010
- [5] *Dostupno na:* <http://www.iasb.org>, *Pristup:*12-04-2010
- [6] IASB. (2009). *IFRS for SMEs*. *Dostupno na:* <http://www.iasb.org/IFRS+for+SMEs/IFRS+for+SMEs.htm> [19.11.2010.]
- [7] European Parliament. (2008). *European Parliament resolution of 24 April 2008 on International Financial Reporting Standards (IFRS) and the Governance of the International Accounting Standards Board (IASB)* (2006/2248(INI))
- [8] IASB. (2010). *IFRS for SMEs Update*. Issue 2010-1, str. 3-5., *Dostupno na:* <http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/B701D309-F526-4207-9A16-1EFFBE340C4D/0/smemarch2010.pdf> *Pristup:* 19-04-2010
- [9] European Commission. (2009). *Working Document of the Commission Services (DG Internal Market), Consultation Paper on Review of the Accounting Directives*. Brussel.
- [10] M. Christodoulou (2010). *SME standards set for adoption across the globe, Accountancy Age*. January 2010. *Dostupno na:* <http://www.accountancyage.com/accountancyage/news/2256477/sme-standards-set-adoption> *Pristup:* 27-04-2010
- [11] *Summary Report on the responses received to the Working Document of the Commission Services (Dg Internal Market), Consultation Paper on Review of the Accounting Directives, Cutting Accounting Burden for Small Business /Review of the Accounting Directives*. (2009). Commission européenne, Brussel, Belgium
- [12] European Commission. (2009). *Consultation on the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities*. Brussels

Photo 096. Gradski Vrhovci / Gradski Vrhovci